

Coca bladeren en de invloed van de VS

De complexe relatie tussen cocaïne, coca bladeren en de internationale politiek werd in 1995 scherp belicht door een globale studie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute. De studie, die de aandacht vestigde op zowel de positieve als negatieve aspecten van cocaïnegebruik, veroorzaakte controverse, met name bij de Verenigde Staten. Deze controverse werpt een licht op de diepgewortelde spanningen tussen drugspolitiek, volksgezondheid en economische realiteiten, vooral in landen zoals Bolivia.

De coca plant, inheems aan de Andes en vooral Bolivia, wordt al eeuwenlang traditioneel gebruikt door inheemse gemeenschappen. Het kauwen van coca bladeren heeft voor hen tal van positieve effecten, zoals verhoogde uithoudingsvermogen en vermindering van honger en dorst. Bovendien speelt de coca teelt een cruciale rol in de economie van veel Andesgemeenschappen. Deze positieve aspecten van coca gebruik werden in de WHO-studie benadrukt, wat leidde tot

de woede van de Amerikaanse regering.

Voor de Verenigde Staten, een land met een langlopende en dure oorlog tegen drugs, is elke positieve vermelding van cocaïne of zijn grondstof, de coca bladeren, een bedreiging voor hun anti-drugspolitiek. De VS hebben miljarden dollars geïnvesteerd in de strijd tegen de productie en handel van cocaïne, waarbij ze vaak de productie van coca bladeren als de wortel van het probleem zien. In hun reactie op de WHO-studie bekritiseerden zij de organisatie voor het schijnbaar ondermijnen van de internationale inspanningen om illegale coca teelt en cocaïneproductie te bestrijden.

Bolivia, daarentegen, bevindt zich in een ingewikkelde positie. Aan de ene kant is er internationale druk, voornamelijk vanuit de VS, om de productie van coca bladeren te verminderen. Aan de andere kant is er de binnenlandse realiteit waarin coca bladeren een essentieel onderdeel van de cultuur en economie zijn. De Boliviaanse overheid, vooral onder leiding van voormalig president Evo Morales, zelf een voormalig cocalero (coca boer), heeft vaak gepleit voor de legalisering van

traditionele coca teelt terwijl zij zich verzet tegen de illegale productie van cocaïne.

De WHO bevindt zich ook in een delicaat evenwicht. De organisatie heeft de verantwoordelijkheid om objectieve, wetenschappelijk onderbouwde informatie te verstrekken, maar moet ook rekening houden met de politieke implicaties van haar bevindingen. Hoewel de WHO de positieve aspecten van traditioneel coca gebruik erkende, was zij genoodzaakt de publicatie van het rapport in te trekken om de internationale relaties niet verder te belasten.

Youri Hazeleger
joet@joet.nl